

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 33912
Nom: Geografia II
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1005 - Grau en Història	Facultat de Geografia i Història	4	Segon quadrimestre
1006 - Grau en Història de l'Art	Facultat de Geografia i Història	4	Segon quadrimestre
1902 - Formació per a la qualificació específica RD860_2010	Facultat de Geografia i Història	1	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1005 - Grau en Història	Formació Específica per a l'Ensenyament en Secundària en Geografia	OPTATIVA
1006 - Grau en Història de l'Art	Formació Específica per a l'Ensenyament en Secundària en Geografia, Història i Història de l'Art	OPTATIVA
1902 - Formació per a la qualificació específica RD860_2010	Geografia	OPTATIVA

COORDINACIÓ

HERMOSILLA PLA JORGE

MAYORDOMO MAYA SANDRA

RESUM

La realització de la present assignatura permet l'estudi dels grans conjunts geogràfics o regions mundials existents a principi del segle XXI. Lògicament, per iniciar aquesta anàlisi s'introdueixen els conceptes i processos territorials indispensables per l'adequada comprensió regional del planeta.

En el seu conjunt, es tracta doncs d'una matèria que proporciona una visió global i sintètica del món en què vivim. Per això, en l'estudi de les diferents regions analitzades es contemplen distints components, com són el medi natural, el passat històric, les divisions polítiques, els processos demogràfics, l'ocupació del

territori, els desequilibris socioeconòmics o els problemes del desenvolupament.

Es proposa una assignatura eminentment pràctica, que permet treballar amb el material necessari per abordar les proves d'ingrés en els cossos docents del professorat d'Ensenyament Secundari.

rat d'Ensenyament Secundari.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Coneixements mínims de llengües estrangeres com el francès, anglès, alemany, etc. que permeten a l'alumne llegir i comprendre textos en altres idiomes.

Coneixements mínims en ofimàtica que permeten a l'alumne entregar pràctiques, exercicis, resums, comentaris, etc. en format digital mitjançant els processadors de textos més habituals, i fins i tot fer presentacions amb eines com el Power Point, per exemple.

Igualment, coneixements per accedir i consultar informació de lliure accés disponible a i

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

1005 - Grau en Història

Actuar amb autonomia en l'aprenentatge, prenent decisions fonamentades en diversos contextos, emetent judicis sobre la base de l'experimentació i l'anàlisi i transferint el coneixement a noves situacions.

Aprenentatge autònom

Capacitat crítica i autocrítica

Capacitat d'abstracció, anàlisi i síntesi

Capacitat d'aplicar els coneixements a la pràctica.

Capacitat d'aplicar els coneixements a la pràctica.

Capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants dins de la seua àrea d'estudi per a emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica

Capacitat d'identificar i utilitzar apropiadament fonts d'informació per a la investigació històrica.

Capacitat d'organització i planificació

Capacitat d'organització i planificació.

Capacitat de combinar les dimensions temporal i espacial en l'explicació dels processos socioterritorials

Capacitat per a aplicar els coneixements teòrics adquirits en la pràctica docent en l'ensenyament secundari.

Capacitat per a aplicar els coneixements teòrics adquirits en la pràctica docent en l'ensenyament secundari.

Capacitat per a dissenyar un projecte docent per a l'ensenyament secundari.

Capacitat per a dissenyar un projecte docent per a l'ensenyament secundari.

Capacitat per a manejar els recursos i tècniques informàtiques i d'Internet en elaborar dades històriques o relacionades amb la història (mètodes estadístics, bases de dades, etc.).

Capacitat per a transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat

Col·laborar eficaçment en equips de treball, assumint responsabilitats i funcions de lideratge i contribuint a la millora i desenvolupament col·lectiu.

Combinar les dimensions temporal i espacial en l'explicació dels processos socioterritorials.

Comprendre les relacions espacials.

Coneixement i habilitat per a usar els instruments de recopilació d'informació, com a catàlegs bibliogràfics, instruments d'arxiu i referències electròniques per a l'obtenció d'informació històrica

Coneixement i habilitat per a usar mètodes i tècniques d'altres ciències socials i humanes

Coneixement i habilitat per a usar mètodes i tècniques d'altres ciències socials i humanes.

Coneixements d'ordenació del territori

Coneixements d'ordenació del territori.

Coneixements de geografia física i medi ambient

Coneixements de geografia física i medi ambient.

Coneixements de geografia humana, econòmica i social

Coneixements de geografia humana, econòmica i social.

Coneixements dels espais geogràfics regionals

Coneixements dels espais geogràfics regionals.

Conèixer i comprendre, des de l'àmbit de la titulació, les desigualtats per raó de sexe i gènere en la societat; integrar les diverses necessitats i preferències per raó de sexe i de gènere en el disseny de solucions i resolució de problemes.

Consciència crítica de la relació entre els esdeveniments i processos actuals i el passat

Consciència i respecte pels punts de vista que es deriven d'altres antecedents culturals o nacionals

Contribuir en el disseny, desenvolupament i execució de solucions que donen resposta a demandes socials, tenint en compte com a referent els objectius de desenvolupament sostenible.

Demostrar raonament crític i autocrític en l'àmbit de la titulació, considerant aspectes com ara l'ètica professional, els valors morals i les implicacions socials de les diverses activitats realitzades.

Desenvolupament de les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Explicar la diversitat de llocs, regions i localitzacions.

Expressar-se correctament, tant de forma oral com escrita, en qualsevol de les llengües oficials de la Comunitat Valenciana.

Habilitat d'exposar de manera narrativa els resultats de la investigació conforme als cànons crítics de la disciplina.

Interrelacionar els fenòmens a diferents escales territorials.

Motivació per la qualitat

Ordenar, sintetitzar i utilitzar la informació geogràfica com a instrument de coneixement i interpretació del territori

Proposar solucions creatives i innovadores a situacions o problemes complexos, propis de l'àmbit de coneixement, per a donar resposta a les diverses necessitats professionals i socials.

Saber comunicar-se de manera efectiva, tant de manera oral com escrita, adaptant-se a les característiques de la situació i de l'audiència.

Sensibilitat envers temes mediambientals

1006 - Grau en Història de l'Art

Actuar amb autonomia en l'aprenentatge, prenent decisions fonamentades en diversos contextos, emetent judicis sobre la base de l'experimentació i l'anàlisi i transferint el coneixement a noves situacions.

Aplicar els coneixements adquirits en la formulació d'hipòtesi, realització de síntesi i formulació ordenada de conclusions

Aplicar els coneixements interdisciplinaris de les humanitats i de la història de la música a la investigació artística

Aplicar una metodologia científica per a qualsevol tipus d'actuació i de decisió en relació amb els coneixements d'Història de l'Art

Assumir la motivació per la qualitat a través d'un compromís ètic personal amb l'entorn professional

Capacitat de treball en equip i d'integració en equips multidisciplinaris d'altres àrees de coneixement

Capacitat per a elaborar i presentar de manera oral o escrita projectes de gestió relacionats amb les activitats professionals pròpies de la Història de l'Art

Capacitat per a elaborar i transmetre continguts, tant oral com escrita, a un públic tant especialitzat com no especialitzat

Capacitat per a interpretar l'entorn a partir de l'anàlisi, observació i deducció de la informació procedent d'obres artístiques produïdes al llarg de la història

Capacitat per aplicar els coneixements bàsics adquirits a través d'un raonament crític aplicat a l'anàlisi i la valoració d'alternatives.

Capacitat per a reconèixer la diversitat i multiculturalitat a través del coneixement i estudi d'altres cultures

Capacitat per a resoldre problemes que es presenten en l'exercici professional com a historiador/a de l'art o com a gestor/
a del patrimoni

Capacitat per a reunir i interpretar dades rellevants i emetre judicis que incloguen una reflexió sobre els aspectes de la
producció artística en les seues diferents facetes

Capacitat per transmetre informació, tant oral com escrita, a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Col·laborar eficaçment en equips de treball, assumint responsabilitats i funcions de lideratge i contribuint a la millora i desenvolupament col·lectiu.

Coneixement d'altres disciplines d'enfocament històric en els àmbits de les Humanitats i de la Música

Coneixement de la bibliografia actualitzada, anàlisi crítica d'aquesta, i capacitat per realitzar una síntesi a partir d'un posicionament crític.

Coneixement de les coordenades espaciotemporals de la Història de l'Art

Coneixement de les principals bases de dades i fonts bibliogràfiques especialitzades

Conèixer i comprendre, des de l'àmbit de la titulació, les desigualtats per raó de sexe i gènere en la societat; integrar les diverses necessitats i preferències per raó de sexe i de gènere en el disseny de solucions i resolució de problemes.

Contribuir en el disseny, desenvolupament i execució de solucions que donen resposta a demandes socials, tenint en compte com a referent els objectius de desenvolupament sostenible.

Demostrar raonament crític i autocrític en l'àmbit de la titulació, considerant aspectes com ara l'ètica professional, els valors morals i les implicacions socials de les diverses activitats realitzades.

Desenvolupar l'aprenentatge autònom i les habilitats necessàries que afavorisquen les relacions interpersonals

Desenvolupar un aprenentatge autònom i les habilitats necessàries que afavorisquen les relacions interpersonals.

Elaborar estats de la qüestió a partir de la informació procedent de la documentació relativa a les obres artístiques

Emprar adequadament la terminologia i el vocabulari tècnic de la història de l'art

Expressar-se correctament, tant de forma oral com escrita, en qualsevol de les llengües oficials de la Comunitat Valenciana.

Expressar-se de manera oral i escrita en la llengua pròpia.

Interpretar gràfics, fotografies, imatge en moviment, informàtica i materials de l'obra d'art, aplicant els coneixements instrumentals de la Història de l'Art

Motivació per la qualitat a través d'un compromís ètic personal amb l'entorn professional.

Proposar solucions creatives i innovadores a situacions o problemes complexos, propis de l'àmbit de coneixement, per a donar resposta a les diverses necessitats professionals i socials.

Recognizing the importance of continuing education in order to update knowledge and contribute to the advancement of the humanities

Reconeixement de la diversitat i multiculturalitat a través del coneixement d'altres cultures.

Saber aplicar una metodologia científica per a qualsevol tipus d'actuació i de decisió en relació amb els coneixements d'història de l'art.

Saber comunicar-se de manera efectiva, tant de manera oral com escrita, adaptant-se a les característiques de la situació i de l'audiència.

Valorar la producció artística sota la perspectiva de sostenibilitat i igualtat entre les persones, que contribuïska al desenvolupament dels valors democràtics i de la cultura de la pau

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. **Introducció Un món desigual: desenvolupament, subdesenvolupament i països emergents**

1. Nord-Sud: un món desigual. El seu estudi des de la Geografia.
2. Desenvolupament, subdesenvolupament: conceptes i realitats.
3. Subdesenvolupament i països emergents.

2. Les unitats regionals a la Unió Europea : aspectes físics, socials i econòmics

1. Els aspectes físics: relleu, hidrografia i clima.
2. Població i ciutats. Factors que condicionen l'organització de l'espai europeu.
3. Diferents formes d'organització de l'espai europeu: Europa de l'est, Europa central i la perifèria europea.
4. Localització i característiques de les àrees industrials, urbanes i rurals.
5. Les polítiques europees de cohesió social i territorial.

3. Chindia: un espai emergent amb forts desigualtats socials i territorials

1. Unitats de relleu i dominis climàtics
2. Un espai rural en plena transformació
3. Buits demogràfics i altes densitats
4. L'explosió del creixement urbà
5. Pobles i estats. La fragmentació política actual
6. Processos industrials, matèries primeres i fonts d'energia

4. Japó i àrea del Pacífic: impacte econòmic en l'actual economia global

1. L'arxipèlag japonès: un medi natural desfavorable i un reduït sector agropecuari
2. Recursos naturals escassos, però intens desenvolupament industrial
3. Una vella civilització, gran concentració demogràfica i intens desenvolupament urbà
4. Síntesis Austràlia i Nova Zelanda

5. Àfrica: contrastos físics, socioeconòmics i culturals. Els problemes del desenvolupament

1. El gran pes del medi natural.
2. La influència de la colonització a la fragmentació política: els Estats actuals.
3. Fort creixement de la població, densitats contrastades i procés d'urbanització.
4. L'agricultura africana, entre la subsistència o l'exportació.
5. Matèries primeres minerals i fonts d'energia. Una riquesa desigualment distribuïda.
6. Dèbil desenvolupament del sector industrial.

6. Amèrica del Nord: aspectes físics, econòmics i humans

1. Les condicions naturals. Base del desenvolupament econòmic
2. El procés de colonització
3. Usos del sòl agrari
4. Factors de localització industrial i grans regions industrials
5. Creixement i distribució geogràfica de la població
6. Procés d'urbanització i teixit de ciutats

7. Iberoamèrica: models de desenvolupament i societats duals

1. Un medi contrastat
2. Les Estats actuals: societats caracteritzades pels desequilibris socials
3. Expansió urbanes i augment de la marginalitat
4. Lagricultura llatinoamericana: modernització o pobresa rural
5. Feble desenvolupament industrial i acusada concentració

8. La Península Ibèrica: relleu, clima i vegetació. Diversitat regional de l'Espanya peninsular i insular

1. Característiques generals del relleu peninsular
2. Depressions i relleus a l'interior de la Meseta
3. Les vores est, nord i sud de la Meseta
4. Els conjunts exteriors de la Meseta
5. Els arxipèlags Balear i Canari
6. Trets permanents del clima peninsular
7. Classificació dels climes peninsulars i canaris
8. Característiques hidrològiques i règims fluvials
9. Les conques hidrogràfiques
10. Els llacs i els aiguamolls

9. Geografia Humana d'Espanya

1. Població
2. Moviments migratoris a l'Espanya del segle XX
3. Evolució i estructura de la ciutat

10. Geografia Econòmica d'Espanya

1. Les activitats agràries
2. Indústria i energia
3. Els serveis i el transport
4. Comerç
5. Turisme

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Seminari	60,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	0,00
Estudi i treball autònom	40,00
Preparació de classes	20,00
Preparació d'activitats d'avaluació	30,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	90,00

METODOLOGIA DOCENT

Per un costat, diferenciem activitats formatives presencials que suposaran al voltant del 40% de les hores de dedicació de l'estudiant. En ells si conjugaran de forma sistemàtica aspectes teòrics i pràctics de l'assignatura, en una relació aproximada de 1/3 per a la teoria i 2/3 per a la pràctica. Estes hores presencials (al voltant de 60) inclouran:

- Classes teòriques (lliçons magistrals i d'interacció i participació directa amb l'alumne), on abordarem els principals aspectes de cadascú dels temes reflectits en l'apartat de "continguts" de la present guia docent.
- Classes pràctiques (realització d'exercicis, resolució de models d'examen, identificació de bases de dades i introducció a la seua utilització, etc.).
- Activitats complementàries (visualització de documentals que mostren aspectes actuals inclosos en el temari, problemàtiques socials, ecològiques, conflictes polítics, bèl·lics, etc.; conferències / xerrades impartides per experts a la matèria externs a la universitat i/o al món acadèmic (responsables de ONGS, etc.); pràctiques / eixides de camp per a interactuar, accedir de primera mà i comprendre contextos socials propis de les regions analitzades al temari, y presents al territori valencià (concretament, a la ciutat de València); etc.
- Tutories programades i/o no programades: de tipus individual o col·lectiu, per a realitzar seguiment de la matèria, canalitzar el treballs finals, resoldre dubtes de les pràctiques, etc.
- Proves d'avaluació continua, on demostrar el coneixement dels continguts de la matèria.

En totes elles es brindarà al alumnat la possibilitat de participar activament en la seua confecció i desenvolupament (per exemple mitjançant petits grups de discussió, entre altres possibilitats), donat que posteriorment **l' implicació i l'actitud de l'alumne en la realització d'aquestes hores presencials, es reflectirà en la seua qualificació final.**

Les activitats formatives no presencials suposaran al voltant del 60% de les hores de dedicació de l'alumne a la matèria (entorn a 90 hores):

- Assistència a activitats externes que no es haguessin recollit en les activitats complementaries de les hores presencials.

- Elaboració de treballs individuals, i estudi i treball autònom: dirigit a consolidar la teoria i a millorar la realització pràctica d'exercicis i tasques aplicades. Entre les activitats més habituals tenim: la recerca, tractament i aplicació d'informació bibliogràfica, dades estadístiques, recursos web, preparació, redacció i presentació d'informes, memòries, ressenyes o comentaris; preparació d'exàmens; etc.
- Elaboració de treballs en grup: aprofundir en el coneixement de les realitats territorials estudiades e incloses en els continguts de l'assignatura, mitjançant exercicis amb tècniques d'anàlisi geogràfic, interpretació territorial, etc. Igualment s'inclou: l'elaboració de memòries, la realització de tallers, la col·laboració amb iguals, la planificació i l'aprenentatge cooperatiu, etc.
- Lectures de material complementari per abordar aspectes puntuals que sense ser essencials, permeten comprendre i/o assentar més fàcilment les coneixements clau.
- Preparació d'activitats d'avaluació.
- Preparació de classes de teoria.
- Preparació de classe practiques i de problemes.

Resolució de casos pràctics.

reparació de classes de teoria.

- Preparació de classe practiques i de problemes.

Resolució de casos pràctics.

AVALUACIÓ

Prova escrita: 70%

Pràctiques o tasques de classe: 15%

Pràctiques complementàries: 15%

Per aprovar l'assignatura cal haver obtingut 4 punts sobre 10 a l'examen final

Les qualificacions de les practiques no són recuperables

El sistema de qualificacions seguirà la Normativa de la Universitat de València, aprovada pel Consell de Govern el d

Més detalls a l'Annex a la Guia facilitat per l'equip docent a l'inici de curs.

BIBLIOGRAFIA

- AA.VV. (2009): Atlas de España. Ed. Espasa, Barcelona.
- AA.VV. (2011): Brasil, Rusia, India y China (BRIC): una realidad geopolítica singular. Ed. Ministerio de Defensa, Madrid.
- Augagneur, C., Braquet, L. Chaffel, A., Michalec, A. y Monot, A. (2010): Les Amériques. Le monde en

fiches. Ed. Bréal, Clamecy (Francia).

- Azcárate, B. y Montesa, F. (2011): El atlas de las mundializaciones. Ed. Fundación Mondiplo, Valencia.
- Azcárate, B., Azcárate, M^aV. y Sánchez, J. (2008): Grandes espacios geográficos. El mundo desarrollado. Ed. UNED, Madrid.
- Azcárate, B., Azcárate, M^aV. y Sánchez, J. (2009): Grandes espacios geográficos. Subdesarrollo y países emergentes. Ed. UNED, Madrid.
- Azcárate, B., Azcárate, M^aV. y Sánchez, J. (2010): Geografía regional del mundo. Desarrollo, subdesarrollo y países emergentes. Ed. UNED, Madrid.
- Benoit, B. y Saussac, R. (dtores.) (2010): L'Asie. Le monde en fiches. Ed. Bréal, Clamecy (Francia).
- Boquet, Y. (2003): Les États-Unis. Ed. Belin Memento, Paris (Francia).
- Bustelo, P. (2010): Chindia: Asia a la conquista del siglo XXI. Ed. Tecnos, Madrid.
- Cebrián, A. (2005): Estructuras socioespaciales y niveles de desarrollo: geografía de las desigualdades regionales del mundo. Ed. Diego Marín Librero, Murcia.
- Clément, G. y Jambard, P. (2010): L'Afrique et le Moyen-Orient. Le monde en fiches. Ed. Bréal, Clamecy (Francia).
- Dumortier, B. (1997): Géographie de l'Orient Arabe. Ed. Armand Colin, Paris (Francia).
- Durand, M.F., Copinschi, P., Martin, B., Placidi, D. (2008): Atlas de la globalización. Comprender el espacio mundial contemporáneo. Dossier especial China. Ed. Publicacions de la Universitat de València.
- El estado del mundo: anuario económico y geopolítico mundial. Ed. AKAL, Torrejón de Ardoz (España).
- Gil Olcina, A. y Gómez Mendoza, J. (2001): Geografía de España. Ed. Ariel.
- Gresh, A., Radvanyi, J., Rekacewicz, P., Samary, C. y Vidal, D. (dtores.) (2011): Atlas geopolítico de Le Monde diplomatique. Ed. Fundación Mondiplo y UNED, Madrid.
- Gresh, A., Radvanyi, J., Rekacewicz, P., Samary, C. y Vidal, D. (dtores.) (2011): DVD Atlas geopolítico de Le Monde diplomatique. Ed. Fundación Mondiplo y UNED, Madrid.
- Hérodote: revue de géographie et de géopolitique. Ed. Institut Français de Géopolitique, Paris (Francia).
- Méndez, R. y Molinero, F. (1998): Espacios y sociedades: introducción a la geografía regional del mundo. Ed. Ariel, Barcelona.
- Romero González, J. (2009): Geopolítica y gobierno del territorio en España. Ed. Tirant Lo Blanch.
- Sanjuan, T. (2000): La Chine: territoire et société. Ed. Hachette, Paris (Francia).
- Vallaud, P. (1992): Atlas geoestratégico del siglo XX. Ed. Parramón, Barcelona.